

Projekto pavadinimas: " Lietuvos pajūrio neolitizacija "

Projekto vadovas: Gytis Piličiauskas

Projekto trukmė: 2013-2015 m.

Raktiniai žodžiai: Lietuvos pajūris, gyvenviečių tinklas ir sistemos, bioarcheologija, neolitizacija, paleodieta.

Projekto tikslas yra atnaujinti ir išplėtoti neolitizacijos procesą pajūrio Lietuvoje aiškinančią koncepciją, pagrįstą naujų detalių tarpdalykinių tyrimų rezultatais. Tyrimų objektas – pereinamasis laikotarpis iš medžiotojų-rankiotųjų ekonomikos į gamybinį ūkį, 4000-1800 m.pr.Kr. Projektas apjungs tradicinius archeologinius ir bioarcheologinius metodus su naujausiomis biocheminių tyrimų technikomis. Klausimai kada perėjimas į gamybinį ūkį prasidėjo ir kaip vyko, kokia reikšmė buvusi pirmųjų kultūrinių augalų ir gyvulių, tikėtina, mišrioje ekonomikoje, kaip ekonomikos pokyčiai susiję su socialine sąranga, ideologijos ir religijos transformacijomis, kokia įtaka mainų, mobilumo ir migracijų, kokia inovacijų, galėtų būti keliami turtingo biotopo gėlavandenių ekosistemų, besikeičiančio klimato ir gamtinių sąlygų fone. Neolitizacijos problema, t.y. pats procesas, jo gamtinės ir socialinės prielaidos bei pasekmės, yra aktualūs klausimai Baltijos jūros regione. Atnaujinant neolitizacijos koncepciją pasirinktos dvi tyrimų kryptys. Archeologiniais tyrimais siekiama identifikuoti gyvenviečių sistemas pajūrio ruože tarp Palangos ir Būtingės, nustatyti jų pokyčius, galimai susijusius su ekonominėmis-socialinėmis transformacijomis. Bioarcheologiniais tyrimais siekiama nustatyti priešistorinės mitybos struktūrą ir jos raidą. Numatyti šie metodai: žvalgomieji tyrimai georadaru, magnetometru, gręžiant, šurfuojant, titnago dirbinių trasologinė analizė, osteologinės medžiagos taksonominė, antropologinė, izotopinė analizės, lipidų keramikoje ir maisto degėsiuose tyrimas, *AMS 14C* datavimas. Bioarcheologiniams tyrimams bus panaudota tiek senų tyrimų, tiek naujausių kasinėjimų medžiaga. Projekto rezultatai bus viešinami įvairiomis priemonėmis lietuvių ir anglų kalba.